

Nr 18
2002

Örträsk

Allehanda

-organ för Örträsk intresseförening.

GOD JUL

&

GOTT NYTT ÅR

ÖRTRÄSK I OCH FÖR FRAMTIDEN

Ja, så är det åter dags för ett rykande färskt exemplar av ÖA. Det har runnit en hel del vatten under broarna, som man säger, sedan det förra numret av tidningen. Hela byn har varit engagerad och att vi tillsammans är starka, kan vi i dag alla glädjas åt. Visserligen är det nu arbetet börjar, vi har nu kommit till förhandlingsbordet och att man i nuläge skulle negligera våra förslag och förbättringar, vore inte annat än skamligt. Ett opolitiskt arbete, där bygdens väl och ve kommit i första hand, det är det allra viktigaste. Kanske är det just det som man i framtiden måste anamma, glömma bort politiken och prestige och enbart verka för allt som är till gagn för medborgarna.

Jag tror, att samarbete över alla gränser är det enda sättet att kunna bevara glesbygden. Intresseföreningen har nu, tillsammans med en arbetsgrupp ifrån Öregården ett första möte med socialchefen Kjell Olsson, samt socialnämndens ordförande Kurt Lundgren. De förslag som är lagda ifrån oss i byn, går ut på att samordna mellan kommunen och landstinget, förhandla om marknadsmässiga hyror, ta tillvara outnyttjade utrymmen, för att på så sätt kunna bereda plats för fler vårdtagare, medicinskt färdigbehandlade och även avlastningsplatser. Vaktmästarens arbetsuppgifter skall även gälla både för kommunen och för landstinget. Vi anser, att de bestämmelser som är gällande idag, är ekonomiskt ohållbara. Vår älskade skola ska vi naturligtvis ha kvar och här finns också en rad förslag, inte minst hyreskostnaden, som är helt oacceptabel. Vi har helt andra hus-hyrespriser på landbygden än i tätorten, vilket inte kan bortses ifrån.

Sammantaget kan konstateras, att vi medborgare måste hjälpas åt och den VI-känsla som vi upplevt den senaste tiden är stark.

Dessutom finns andra krafter som verkar för byn och det är nästan så att jag kan slå vad om, att det inte alls dröjer länge förrän ALLA vill bo i Örträsk! Det eviga optimist som jag nu är, men jag tror fullt och fast på en framtid för byn. Att Örträsk är den ort inom kommunen som har störst inflyttning, säger väl en del, eller hur?! Under det intensiva arbetet under hösten, blev jag upprörd av många ifrån hela länet. Alla hade samma budskap; Nu är vi less, nu får det vara nog! Har man valt att bo på ett ställe som nu råkar ligga en bit ifrån Ums-tan, ja, då måste man väl själv få bestämma?! Så jag kan konstatera, att det jäser i Västerbotten. Min önskan vore att samla oss och varför inte hälsa på i maktens boningar?! De kontakter jag också fick inom olika departement, kändes bra och inte minst de olika uppmaningar som gavs. Alla var mycket tydliga med det faktum att, man skall stoppa utflyttningen ifrån glesbygden. Visst, här har ni nu chansen, hjälp oss och ge oss gärna den del av kakan som vi så väl behöver.....

Jag vill innan jag önskar alla en riktigt God Jul och Gott Nytt År, passa på att rikta ett stort TACK till alla som stöttat och deltagit på olika sätt. Vi har ett gediget arbete framför oss, men jag vet att vi kommer att klara detta. Vilken känsla det var, att i snömodden stå tillsammans (alla 103) och sjunga Du gamla du fria! Helt underbart och något som vi ska minnas hela livet.

För Örträsk i och för framtiden.....en synnerligen God Jul och ett ännu bättre Nytt År!

Gun Rehnman

Redaktionen:

Anders & Siv Söderlund 0932-30105
Håkan Eleblad 0932-30200
Gun Rehnman 0932-30388
Susanne Nystedt 0932-30068

E'-mail info@ortrask.nu

ÖRTRÄSK ALLEHANDA
utkommer med nästa nummer v 23
Välkommen in med DITT bidrag.
Tidningen är öppen för alla
senast 15 maj-03 behöver vi ditt bi-
drag

I detta
nummer av

Redaktionen	2
Eleverna i 4-6: julbak m.m.	3
Eleverna i 4-6: Karl den XII	4-5
Eleverna i 4-6: berättelser	6
Intervju på Förskolan	7
Ur en journalists anteckningar	8
Kyrkonytt	9-10
Trädgårdssällskapet, Vi Unga	11-12
Trädgårdssång Greta Jonsson	13
Notiser & annonser	14-15
Evenemangstips	16

I detta nummer av Örträsk Allehanda har eleverna i år 4-6 skrivit massor av spännande läsning. En del handlar om julen och en del om andra intressanta saker.

*Bakning är kul,
Helst om de e' jul.
När tomten kommer in i huset
sitter alla barnen runt ljuset.
Han blir bjuden på gröt av barnen
Han äter den bredvid granen.
När tomten är mätt, då
Vill barnen klappar få
Tomten tar säcken med klapparna i,
delar ut dom till barnen med full energi.
När tomten har gått och vi klappar fått,
Får vi lite smått och gott.
De är mamma som har bakat det.
Pröva själv så får ni se.*

Jul kakor! Smörringar.

Ca 40 kakor.

200 g smör

ca 4 dl vetemjöl

% dl vispgrädd

pärsocker.

Så här gör du:

Hacka smöret i mjölet med matberedare eller för hand. Tillsätt grädden och arbeta slutligen samman degen för hand på lätt mjölat bakbord. Låt degen vila kallt ca 30 min. Kavla ut degen och ta ut ringar mått diameter 5-6 cm. Eller ta ut kakor med ett glas och gör hål med äppelpipen. Pensla kakorna med vatten och strö på pälssocker. Lägg på papprad plåt och grädda kakorna mitt i ugnen i 175 grader ca 8 min.

Julkakor

Vi tycker att schackrutor är en kaka som passar till jul men också året runt.

Schackrutor:

Cirka 45 kakor

½ dl strösocker

2 dl vetemjöl

½ dl potatismjöl

2 krm bakpulver

100 gr smör eller margarin

1 tsk vaniljsocker

1 msk kakao

Så här gör du:

Mät upp socker, mjöl och bakpulver i en bunke. Hacka matfettet i de torra ingredienserna. Går bra med matberedare. Ta upp degen på bakbordet. Dela degen i två lika stora delar. Arbeta in vaniljsocker i den ena och kakao i den andra knåda och släta in lite mjöl. Dela varje deg bit i två lika stora delar. Trilla ut varje deg till längder cirka 50 centimeter. Lägg en ljus längd bredvid en mörk längd. Tryck tätt samman alla och ställ kallt i 30 minuter. Skär knappt en halv centimeter tjocka skivor och lägg dom på papprad plåt. Grädda mitt i ugnen i 175 grader i 7-10 minuter.

Av Tina och Amanda!!

Bortglömda Lusse!

Det var en gång en gammal gubbe som bodde i en by som hette Winterbyn. Han hette Lusse och var galen i lussebullar och därför var han ganska tjock. Alla hade onda tankar om honom, fast han var så snäll. En dag när han gick till affären för att köpa saffran gick han förbi en liten folksamling och då hörde han dom viska! - Akta er för honom han är ond och elak! sa en tant med krulligt hår. Och när han skulle betala kollade kassörskan på honom med en ond blick och sa:

- Det blir 23,50, sa hon kort och tittade ner på pengarna som hon gav honom.

När han kom hem stod ett tiotal barn och lekte på gården. Men en liten flicka stod ensam i ett hörn och såg ledsen ut. Lusse gick fram till flickan och frågade om hon ville komma in och smaka på hans lussebullar.

Lusse var bäst i hela byn på att göra lussebullar men det visste dom såklart inte om. Flickan kollade tveksamt på honom men tillslut kom det fram ett ja.

- Vill du inte att dina kompisar ska följa med in, sa Lusse.

-Det är inte mina vänner och förresten har dom redan gått. Dom gick in och Lusse dukade fram lite lussebullar och saft.

- Var det gott? frågade Lusse.

-Ja, det var jättegott, sa flickan.

-Vad heter du då? sa Lusse.

-Pepara men jag vet redan vad du heter! Lusse! sa Pepara.

-Det stämmer sa Lusse.

-Förresten vill du komma på middag? sa Pepara. För jag och mamma är ensamma. -Din pappa då? Sa Lusse.

-Han dog för fem år sedan, sa Pepara. Gärna! Jag kommer! sa Lusse glatt.

När flickan hade gått hem stökade Lusse undan fikat. Han skulle vara där klockan fem... och hon bodde i ett gult hus... Okej! Lusse satte på sig sina finaste kläder och iväg till det gula huset. När han var framme sopade han av sig snön på skorna

och gick in. Och där inne satt hans drömprinsessa!

- Välkommen! Sa Lucia som hon hette. Ja, på morgonen var det julafton och bröllop. Ja, som sagt, kärlek vid första ögonkastet. Och Lusse fick sina första julklappar i sitt liv!

Slutet gott allting gott!

Av: Linn & Charlotte

KARL XII

Son till Karl XI och Ulrika Eleonora

Karl XII föddes 1682 och blev kung 1697 efter Karl XI som plötsligt dog av lunginflammation, och samma år så brann slottet Tre Kronor ner och redan nästa dag startade arbetet på det nya Tre Kronor.

År 1700 anföll Danmark, Polen och Ryssland Sverige.

Och efter en snabb seger mot Danskarna så förde Karl XII sina trupper till Estland där de slog en mycket större rysk armé vid Narva.

Sedan marscherade svenskarna in i Polen och efter flera ålar strider så vart den polske kungen tvungen att sluta fred med Sverige.

Men den farligaste fienden var kvar: Ryssland!

Karl XII bestämde sig att tåga rakt mot Moskva, Ryssland huvudstad. Enda sättet var att anfälla och krossa Ryssland en gång för alla menade kungen.

År 1700 lämnade Karl XII Sverige för att kriga i främmande länder. Det skulle dröja 14 år innan han kom tillbaka till Sverige.

Han och sin armé for rakt in till Ryssland men där hade de ryska bönderna flytt och bränt sina matförråd svenskarna svalt så vintern 1709 tvingades armén vända söderut in i Ukraina där de kunde få mat men där drabbades de istället av den fruktansvärda ryska vintern.

Halva armén frös ihjäl!

Sommaren 1709 kom en stor rysk armé för att göra slut på svenskarna. Karl XII var sårad och kunde inte leda sin armé som han brukade.

Slaget vid Poltava besegrades resterna av den svenska armén.

De överlevande svenskarna blev fångar och var tvungen att gå till Moskva, Där dom fick springa gatlopp genom staden.

Där de hjälpte Tsaren (Kejsaren) Peter den store att bygga sin mur runt den nya huvudstaden.

Men Karl XII och sina 4 hundar Turk, Snushane, Pompe och Caesar lyckades fly till Bender i Turkiet där stannade han fem år.

Han försökte att övertala den turkiske sultanen att anfälla Ryssland men när han inte lyckades med det så for han hela långa vägen hem till Sverige igen, och det var han som tog hit kåldolmar och glassen till Sverige. I Sverige samlade han genast nya trupper.

Den använde han för att försöka överta hela Norge från Danmark. En styrka går över de norska fjällerna mot staden Trondheim. Själv leder kungen anfallet mot södra Norge.

Nära svenska gränsen fanns där en stark norsk fästning som heter Fredriksson.

Svenskarna omringar fästningen och armén gräver ned sig i skytte-gravar i skydd mot fiendens kulor.

Den 30 november 1718 när kungen inspekterade grävandet faller han plötsligt ihop, han har blivit träffad av någons kula men man vet inte om det var en svensk eller dansknorskarna

År 1917 öppnades Karl XII:s kista i Riddarholmskyrkan (Stockholm). Då togs den här bilden. Vetenskapsmännen vet ännu inte vem som sköt kungen.

Segern vid narva

~Julen-92~

Den nionde december, 1992 var vi och hämtade Adam i Vietnam. Vi skulle vara där i ungefär i sex veckor. Det var ungefär 35-40 grader och väldigt hög fuktighet.

Vi var där över julen och nyår. Först åkte vi till Bangkok. Där bodde vi i fyra dagar. Sen åkte vi till Hanoi. I Hanoi fanns det en park där familjer som skulle adoptera och vietnamesiska familjer var och lekte. Runt hela parken gick det ett tåg för att barnen skulle ha roligt. En dag skulle jag åka, men då gick inte tåget. Pappa frågade vad det kostade att hyra tåget och det kostade bara ca. fem kr, så pappa hyrde tåget och ropade att alla barn skulle få åka. Så fick jag tillslut åka tåget.

Julen kom och alla på hotellet gjorde julmat tillsammans t.ex. Janson frestelse och julskinka m.m. De i hotellets kök fattade ingenting av vad dom lagade för mat. Såklart skulle vi ha en julgran också och tro det eller ej vi hittade en tillslut efter mycket letande, men det var svårt. Jultomten tittade också förbi. Jag trodde förstas att det var den svenska jultomten. Mamma och pappa sa att jultomten åkte med ren och släde tills snön tog slut sen fick han åka helikopter. På nyår köpte vi raketer och smällare. Raketerna smällde så högt att man fick ont i öronen. Det smällde överallt och det var väldigt vackert.

Det var mitt bästa julminne!

Av: Hanna Astergren

Julen

Narnias gröna alvsten!

Alverna i Narnia hade det svårt denna sommar i detta fjärran land. Skörden hade regnat bort och dom drog sig till bergen. Tyvärr hade dom glömt kungens gröna alvsten. Tyvärr kom också orcherna och tog den. Nästa sommar blev det ett fasans liv då dom märkte att alvstenen var borta.

-Nu kommer vi att få sju års olycka om vi inte hittar alvstenen till nästa månad, sa alvkungen i tårar.

- Vi ska hitta den, sa Rohir, Ellandor och Shannaria,
-Ni måste fara till det mörka landet i öster, sa alvkungen.

-Det mörka landet i öster! ropade befolkningen med fasa i rösten.

-Ni får tre hästar, sa alvkungen.

Sen drog dom iväg på sina bruna springare. När dom kom till en bro över floden såg dom tre orcher. Ellandor spände sin båge i hopp om att skjuta ner dem.

-Nej, skjut inte ner dem. Det kan finnas fler sa Rohir.

Ellandor tog bort pilen från bågen och lade den i kogret. Rohir hade rätt. Fem orcher till kom dit och en av dom hade alvstenen! !

- Det är han vi letar efter, sa Shannaria. Ellandor spände sin båge igen.

- Skjut sa Shannaria. Pilen flög genom luften och träffade orchen.

-Fullträff, ropade Ellandor. Men då såg dom att dom andra orcherna anföll. Dom drog sina svärd till att försvara sig. Ellandor sköt en till pil som träffade en orch. Shannaria sprang fram och tog alvstenen. Orcherna blev rädda och försvann. Det blev en stor triumf för alverna när dom kom hem.

Fredrik-O2

ÅH, VAD JAG LÄNGTAR TILL JULEN I
ALLT STÄNEJ OCH ALLA KLAPPAR MAN SKA KÖPA, MEN
FÖR AMILJEN VAD SKA DOM FÅ?
ÅSCH DOM, DOM BLIR GLADA FÖR VAD SOM HELST.
KANSKA EN KNÄCK PÅSE TILL MAMMA OCH PAPPA OCH
NÅGON LITEN PORSLINS SAK TILL MINA STSKON. EN
CHOKLADASK
TILL FARFAR OCH MORFAR. JA DET FÅR DUQA. DET VIKTIGASTE
ÄR ATT MAN FIRAR JULEN MED SINA NÄRA OCH KÄRA.

AV: MARIA JONSSON.

Intervju på Förskolan

Vi gjorde en miniintervju med Johan, Ellen, Linnea 6 år, Vilhelm, Joakim 4 år och Per 3 år angående julen, vi satt och småpratade i 15-20 minuter

1. Hur vet man att det ska bli jul?

Johan: Man tar fram julmaten och finkläderna, man ser tomten.

Ellen: Snön kommer och sen tomten.

Linnea: Det har gått jätte många dagar och mycket snö, då det blivit riktig vinter.

Vilhelm: Det är snö ute.

Joakim: Man får presenter.

Per: Tomten kommer med mycket snö.

2. Vad gör man när det är jul?

Johan: Man väntar på tomten framför tv:n.

Ellen: Öppnar paket som tomten kommer med. Äter tomtegröt.

Linnea: Man får paket. Man äter julskinka.

Vilhelm: Får julklappar.

Joakim: Öppnar paket, dricker julmust

Per: -

3. Varför firar man jul?

Johan: Därför att tomten kommer med paket.

Ellen: Jesus föddes.

Linnea: Jesus fyller år och föddes.

Vilhelm: För att det finns snö.

Joakim: Tomten kommer

Per: -

4. Vad är det som är bäst med julen?

Johan: Att man får paket och fina saker av tomten.

Ellen: Att man får paket och god julmat

Linnea: Att jultomten kommer.

Vilhelm: Att få spindelmannen i paket.

Joakim: Att få presenter.

Per: Paket i tomtens pulka.

5. Finns det något som är tråkigt med julen?

Johan: Tråkigt när man måste gå i säng på julaftonskväll.

Ellen: Väntan på tomten.

Linnea: Att man inte får någon efterrätt, ex: glass.

Vilhelm: Om man inte får något paket.

Joakim: Ingenting!!

Per: -

6. När / Hur tar julen slut?

Johan: Snön försvinner.

Ellen: När julafton är över, dan efter är det bara vinter.

Linnea: När snön har tinat bort.

Vilhelm: När snön är borta.

Joakim: Vet inte.

Per: -

Hälsning från Förskolan

Förskolan hälsar att de mycket gärna ser att folk kommer in och hälsar på i skolan

Känner man för att bara titta in för att se hur det ser ut eller byta några ord med barn och/eller personal så går det bra. Det är många som inte varit inne på skolan/förskolan på många år för att de inte har barn eller barnbarn här och det är synd.

Tänk på att vi äter lunch mellan 11.00-12.00 och mellanmål 14.00-14.30

Personal & Barn

Julfest med julgröt, skinka smörgåsar

Långsele söndag 15 dec kl 15.00

Välkomna att äta söndagens middag i Långsele och vara med om vår julfest

Tag med en julklapp värde cirka 20 kr.

Tomten medverkar. Annat trevligt och underhållning av trubaduren Donald Paulsson.

Kaffe med godbit.

Kostar: Vuxna 50 kr, barn 30 kronor

Allmänheten välkommen.

0932-31021, 31035 Långsele Intresséförening

Till medlemmarna i pensionärsföreningen Vågorna.

Det blir inget julbord på golf restaurangen i Bjurholm utan vi kommer att äta på restaurang Pärlan i Örträsk i stället Det blir samma datum, alltså den 7 dec.

förmodligen kl. 13.00 eller 17.00

Vi återkommer ang tiden.

Anmäl dig till: Harald Eriksson tel: 30087

Styrelsen.

Ur en journalists anteckningar:

När jag som nybliven journalist intervjuade en äldre dam i Västra Örträsk, sa hon:

”Det är ingenting att skriva om mig, jag har aldrig besökt doktorn eller varit sjuk så jag har inget att prata om, när jag är med på olika träffar. Jag skall ge dig ett tips, När du går i säng på kvällen, lägg alla bekymmer på samma stol som du lägger kläderna.

Ta inte bekymren upp i sängen.”

Jag och en fotograf från Umeå skulle en sommar i slutet av 1970-talet göra en tre dagars resa mot fjälltrakterna för reportage. Avsluta med reportage om Gränsfesten i Tärnaby.

I en församling hade man fått ny pastor, känd för att ha en stor mängd humor vi gjorde intervju med honom.

Jag hade träffat honom flera gånger i arbetet. När vi kom in, så presenterade jag pastorn för fotografen och tvärtom, som man brukar göra. Då sa pastorn: Visst är det sant att jag är pastor i församlingen, men man behöver inte vara tokig för det, men det underlättar ibland.

Jag var mycket bekant med en cirka 80-årig kvinna i en by, många mil norr om Lycksele. Hon tyckte om att arbeta med sin trädgård och hade vackra blomsterrabatter utomhus sommartid. Inne i hennes hem fanns massor av blommor och en stor samling gräddkannor. Jag ringde upp henne och sa: Det är Axelsson från Folkbladet, och undrade om vi fick göra besök. Visst, vi var välkomna.

När vi kom fram möttes vi av välkomstorden:

”Vad jag varit nervös. Den där Axelsson vad de ska vara för fin och märkvärdig karl Å så vare bara du”.

Vi fick kaffe och nygräddade våfflor med sylt och grädde.

I en by fanns ett kvinnligt original, som man sa i byn.

Vi besökte hennes lilla stuga. Det var sommar och varmt. Ute på gården gick flera får och ett par getter och betade. Farstudörren och köksdörren var öppna. Vi träffade en liten och böjd dam, som pysslade vid spisen. På golvet fanns spår efter besök av får och annat skräp. Hon berättade om sitt liv, för oss. Plötsligt kom några får in i stugan. Jag sa liksom i förbifarten till fotografen, nu kommer fåren in.

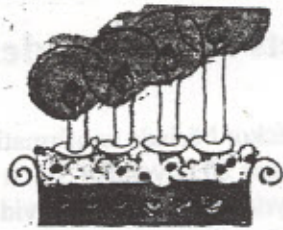
Gumman tittade på mig och sa, tycker du att det blir för trångt, kan du gå ut.

Martin Axelsson

ÖRTRÅSK kyrko

* nytt

Har vi glömt något i julbrådskan

Några veckor kvar till jul. Ännu finns tid att ordna så att julen blir precis, som vi alltid haft och som vi vill ha den. Den yttre ramen bör vara så att både barn och vuxna känner igen sig.

Hallå!! har du verkligen tänkt på allt. eller är det något väsentligt du glömt.....?

Tråkigt, om vi just när vi skall fira julkväll upptäcker att vi glömt julens viktigaste detalj. En händelse får illustrera vad jag menar.

Det var julaftonsgudstjänst i en kyrka. En stor skara barn och vuxna hade samlats i kyrkan. Prästen hade en julkrubba framför sig. Allt eftersom han talade ställde han upp olika figurer, herdarna, fåren, änglarna, vice män och så vidare.

Hur han än sökte i kartongen, under och uppe på bordet, fann han inte vad han sökte. Själva höjdpunkten i krubban var borta. Till slut måste han uppgivet säga: Jag har glömt Jesus.

En del bestyr kan vi nog glömma i jultider, men vi skall inte glömma bort detta med Jesus. Gör vi det kan vi med skäl säga: Det blev ingen riktig jul.

Julen som handlar om detta fantastiska att Gud kom till världen i Jesus Kristus. Det viktigaste för oss, som firar jul skulle jag vilja sammanfatta med dessa ord: "Julens verkliga budskap handlar om Jesu födelse"

Gudstjänsterna i din kyrka är till för dig. Där får vi lyssna till de gamla men rykande aktuella budskapet. Vi har en Frälsare i Jesus. Låt Jesus "födas in i ditt liv". Det blir så, när vi tar emot budskapet och tror. Tror att det var just för dig och mig som Gud lät sin son Jesus komma till oss.

Bed till Jesus med enkla ord, Böj knä inför honom och låt Han få styra ditt liv i fortsättningen. Jesus är undret i världen. Gud är med oss! Därför kan vi önska varandra en riktig välsignad advents och jultid. Ära i höjden åt Gud, och på jorden fred åt dem han har utvalt. Amen.

saxat ur tidigare kyrkblad

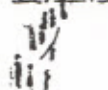

JULEKLOCKOR

Ord: HELMI AUVINEN
Musik: ARMAS MAASALO

Mjukt

Stil - la, stil - la ju-le-kloc-kan to-nar hän.
Ge-nom him-la - rym-den då sång och äng-la-
ton oss nå: Je-sus kom-men är!

2. Stilla, stilla juleklockan tonar hän.
Uppå fästet tindra klart
tusen stjärnor underbart:
Jesus kommen är!

3. Stilla, stilla juleklockan tonar hän.
Och i kyrkan julejus
oss nu kalla till Guds hus:
Jesus kommen är!

Jul förr i tiden omkring 1900-talets början

Julen har alltid varit midvinterns stora fest. Någon stor julkommers, som nu förekom inte, förr i tiden.

Helgen i Örträsk kyrka började med julbön på julafton.

Till **julottan** körde man med häst och släde från byns utkanter. Man satte bjällerkrans, skallerring på selen. Det klingande ljudet från sjöns alla överfarter fyllde luften.

Långt bort från sjöns västerände hördes den djupa klangen från Viklunds dombjälla.

Hästarna var rörelseglada, "kåta" och farten var ofta hög. Någon kanske ville visa vilken duktig springare man hade. Då blev det kappkörning, speciellt på hemvägen.

Ända från Långelele kom hästskjutsar. Eftersom de hade lång väg, kom de fram till kyrkan några minuter före julottans början.

Alla bänkar var fulla i kyrkan, då brukade Långeleborna gå fullt påpälsade längst fram i kyrkan.

I kyrkan fanns ljus på bänkarna, i takkronan, på altaret, och i fönstren glimmade ljus. Det var bländande vackert för barnaögon.

Julottan inleddes med att Lundqvist, spelade på orgeln "Var hälsad sköna morgonstund"... då ekade den kraftiga sången under takvalven.

Ur : Örträskbygden, Örträsk-Långele för gammalt.

Årets konfirmander

Sju flickor började konfirmationsläsning söndagen 10 november. Först samlades de i kyrkan för att närvara vid söndagsgudstjänsten.

Därefter blev det samtal och lektion i prästgården, som leddes av konfirmationsprästen Gustav Larsson.

De sju har varit skolkamrater i Örträsk skola fram till slutet av sjätte läsåret.

Då "skilldes deras vägar"

Några går högstadiet i Lycksele och några i Bjurholm. Därför känns det bra att vi får vara tillsammans igen, nu under konfirmationstiden, tyckte de unga tjejerna.

sittande: Sara Gustafsson, Matilda Inemyr, Lina Astergren. Stående: Josefin Engström, Sara Edvinsson, Malin Bengtsson, Erica Löfgren.

Julgranens historia

Det första kända julträdet härstammar från 1400-talet och återfanns i sydtyskland. Det var hantverksskråna som dekorerade julträdet med godsaker för att roa medlemmarnas barn.

Kyrkan betraktade julträdet, som en hednisk symbol. På 1500-1600 talen fanns julträdet i många hem i Tyskland. På 1700- 1800-talet så spreds seden med julträd, till många hem i mellan-europa. I Sverige började man också att ta in julträd, i vissa finare hem.

Kring sekelskiftet 1800/1900 återfanns granen i de flesta svenska hem, torp och små stugor. Många hade endast små granar som man ställde på bord. Längre in på 1900-talet döptes julträdet om till julgran. Nu blev det också allemans julprydnad. Man började pynta granen med bollar, glitter och annan grannlåt.

saxat ur Kyrkans tidning

ÖRTRÄSK TRÄDGÅRDSSÄLLSKAP

upphörde i november 2001, efter 64 år.

Kort historik - från protokoll- och kassaböcker. (Verksamhetsberättelser saknas.) Medlemsantalet varierar något under åren, c:a 80 st. - Det sista var det 75 st.

Föreningen bildades år 1937, men det första protokollet är daterat 21/9 1938 och den första posten i kassaboken 2/5-38.

FUNKTIONÄRER I STYRELSEN

Ordförande	Fr.o.m.	År	Sekreterare	Fr.o.m.	År
Edvard Jakobsson	-37		Wiktor Örtelius	-38	
Klas Jonsson	-43		Albin Bergström	-47	
Albin Bergström	-48		Hanna Carlsson	-48	
Greta Jonsson	-51		Harry Wiklund	-51	
Frans Eriksson	-52		Vakant	1952-	-55
Vakant	-55		Irma Öhrman		-56
Albin Bergström	-56		Ragnborg Jonsson	-84	
Maria Dahlgren	-80		Ingrid Gustavsson	-91	
Martin Axelsson	-91		Eleonora Signarsd.	-95	
Kassör			Margar.Dahlgren	2000	
Ida Johansson	-38		Kassör		
Edith Eriksson	-47		Frans Eriksson	-52	
Ebba Königsson	-56		Annie Göransson	-?	
Tore Svensson	-90		Laila Näslund	-98	

De år, när sekreteraruppdraget var vakant, har

protokollen förts av ordföranden och likaså har han fört kassaboken åren 1952 - 1955.

Kollaps av trädgårdssällskapet hotar. - Till Årsmötet år 1954 infann sig endast en medlem, Hildur Nyström, förutom ordföranden Frans Eriksson. Därefter fanns inga protokoll förrän

år 1956, då det, på initiativ av kommunfullmäktige, blåstes liv i föreningen och ny styrelse tillsattes, med Albin Bergström som ordförande.

FRÅN VÄSTERBOTTENSTRÄDGÅRDSFÖRBUND ERHÅLLET, - MEDEL TILL PREMIELÅN FÖR ANLÄGGNING AV KÖKSTRÄDGÅRDAR,

A' MINST 200 M.

Åren 1938/39 och 1940		775.00
Utbetalat till 31 st odlare a' 25.-		775.00
År 1941		65.40
Utbetalat till 3 st odlare a' 21.80		65.40

Förbundet tillhandahöll frökollektion och från den köpte odlarna fröer, i samband med lyftet av lånet. Dessutom ingick odlingsplaner i "paketet".

Trädgårdssällskapet redovisade försäljningen till Förbundet.

Frö- och växtförmedling: Trädgårdssällskapet förmedlade under alla år, rabatterat, även växter till medlemmarna, t.o.m. år 1997, då Tore Svensson avgick som kassör och förmedlare.

PREMIERING AV TRÄDGÅRDAR

År 1940 anlätades utomstående sakkunniga för bedömning av vilka odlare som skulle erhålla premier. Örträsk, östra och Utifällan, bedömdes av trädgårdsmästare G.Ljunglöf, Vindeln och Västra Örträsk, Skarda och Långsele, av vandringsrättare Lundmark (Hushållningssällskapet), från Lycksele. **UTBETALDA PREMIER.** - Sammanlagt 246 kronor, för åren: 1938/39 och 1940, till 43 st gamla och nya trädgårdar, med varierande belopp:

15, 10, 8, 7, 5, 3 och 2 kronor. - Premier utdelade även efter 1940. - Senare år i form av ett tennstop, "Trädgårdskannan", från Lycksele kommun.

HÖSTFEST, MED UTSTÄLLNING OCH AUKTION AV TRÄDGÅRDSPRODUKTER, KAFFESERVERING

År 1938 hölls den första, som sedan blev återkommande under ett antal år, men då med utökad program; föredrag, underhållning m.m. Då togs också inträdesavgift.

-38-års kaffeservering Brutto 43 och Netto 26.62.

INKÖP TILL KAFFESERVERINGEN ÅR 1938

M.G.Ågrens Bageri, Örträsk		
125 st bullar och 375 st kakor a' 3 öre		15 kronor
Rabatt	2.40	Summa 12.60
Konsum, Örträsk, 1 kg kaffe		
2 kg bitsocker		Summa 3.78

Studieresor, den första till Skellefteå år 1947.

F.ö. framgår inte av de första årens protokoll, om planerade resor blev av. Med tiden blev de em. så gott som årligen återkommande.

Björkp!anteringar längs vägarna, både på Östra och på Västra sidan av sjön. Påbörjat år 1938 och fortsatte in på 1950-talet.

Parkanläggningar: Beslut 1943, vid dåvarande posten (Örtelius). **Beslut 1944**, Västra Örträsk, på mark, som upplåtits av Attner Lövgren. - Växter och parksoffor anskaffades. Personer att, mot ersättning, sköta anläggningarna utsedda. Parksoffor utplacerades även på ett par andra platser, bl.a. i "Kärlekskroken", (vid Öhrmans).

Anslag från Örträsk kommun, årligt:.

1938-1964, 150 kronor, 1965-1969, 300 kronor. Från Lycksele kommun, 1991-96 totalt 11.000 kr.

"Ankdammen"; År 1957 lämnade Elver Dahl byn. Dammen, som han anlagt, överläts som gåva till föreningen, mot bekostnad av tomtutstyckning. Örträsk Trädgårdssällskap ansökte om lagfart och var därefter ägare till Örträsk 930. Grannar utförde, genom frivilligt arbete, nödvändig upprustning av dammen, samt satte upp stängsel runt området. Ankor anskaffades för att beta av gräset - och de närboende.

"Ankans vänner", skötte anläggningen. - Ankorna slaktades på hösten och ersattes med nya nästa sommar. Men - "Ankans vänner" varade inte för evigt, området förföll och 1999 gjorde Trädgårdssällskapet en upprustning och uppsnygning av området. Dammen och tillflödet muddrades och det överväxta stängslet togs bort. Ordinarie Årsmöte 8 maj 2001 - Eftersom de senaste årens verksamhet inskränkts till Årsmöte och att, tillsammans med pensionärsföreningen, arrangera sommarresa och dessutom med problem att ersätta styrelsemedlemmar som önskar avgå, beslöts på styrelsens förslag nedläggning av föreningen och avyttring av Örträsk 9:30. Beslutet togs enhälligt av de 24 närvarande medlemmarna. Enhälligt beslut, vid extra medl.möte 22 nov.; att Örträsk 9:30 säljs, utan kostnad för Trädgårdssällskapet, till nuvarande ägaren av stamfastigheten, Anders Dahlgren, köpeskilling 1 krona och att till Radiohjälpen "Världens barn" skänka inestående medel, 7.500 kronor.

Arkivering av protokoll- och kassaböcker, genom att dessa inlämnas till Folkrorelsearkivet Västerbottens Museum, Umeå. - Tillgängligt för intresserade. (Premierade? Björkplanterare? Parkanläggare? - Se i kassaboken) / *Margareta Dahlgren*

		<p>ÖPPET VAR. 9.00 - 17.00 LUNCH 12.00 - 13.00 LÖRD. 9.00 - 13.00</p>
<p>VI FIRAR 9-ÅRS JUBILEUM FR-LÖ 29-30/11 VI BJUDER PÅ FIKA</p>		
<p>VÅRA EXTRAPRISER HITTAR DU I:</p> <p><i>Matglädje</i></p>		
 <p>POSTEN & SVENSKA SPEL HITTAR DU HOS OSS</p>	 <p>SVENSKA SPEL</p>	<p>VÄLKOMMEN TILL OSS ANDERS, SIV HELEN & EDA TEL: 0932-30015</p>
<p>OMBUD FÖR: SYSTEMBOLAGET & APOTEKET</p>		

Posten i Örträsk

Den sista februari är sista dagen för posten i Örträsk. Från den 1/3 blir det lantbrevbäring, och postkontoret slår igen.

Hur det blir med paketutlämning vet vi inte nu utan det får vi veta senare.

Posten har funnits hos Örträsk Livs sedan februari 1994, men ryktet om att vi skulle stänga butiken är inte sant vi skall fortsätta att ge service i Örträsk.

Som någon uttryckte det: "Ryktet om vår död är betydligt överdrivet"

Anders & Siv Söderlund

ÖRTRÄSK TAXI

Telefon 0932-303 20, 070-60 37 357

VI UNGA

Vi Unga är en ungdomsförening för barn och ungdom mellan 4-20 år. Vi Unga har funnits i länet sedan 60-talet, och är en juniororganisation till Studieförbundet Vuxenskolan, och är inte politiskt eller religiöst styrt förbund.

Vi Unga förbundet finns i Stockholm, och Örträsk Vi Unga tillhör distriktet Västerbotten.

Det finns 550 medlemmar i länet och 28 Vi Unga-klubbar.

Vi Unga sysslar med all sorts fritids- och sportaktiviteter.

I Örträsk startades föreningen upp igen 2002, med 28 medlemmar från 5-20 år.

Styrelsen ser ut så här:

Ordförande: Matilda I

Sekreterare: Linda Ö.

Klubbledare: Elisabeth J.

Styrelseledamot: Hanna A., Björn E., Josefin E. Maria J. Helen G. Anneli K.

Valberedn. Gertrud D., Ann-Gerd W.

Medlemsavgiften är 50 kr, den går till klubbens aktiviteter.

Aktiviteter som vi haft under sommaren och hösten 2002 är Beachparty, Film, Halloweenparty, Cirkusgymnastik, Bakning, Bastuflotte, Hitta vilse, m.m.

Styrelsen

Allsång vid Örträsk Trädgårdssällskaps höstfest, 2 september 1945, Västra Örträsk

Text: Greta Jonsson

Melodi: ?

Förklaringar: Vers -2- "Lasse", / Lars Wiklund -7-/ Edvard Jakobsson, -8-/ Edvard Söder, "tagget" ("taddjä") / Våtarv, -10- "fajen" / glad

1. Trädgårdarnas vänner ha samlats, faderalla,
ha samlats att prata och lufta sitt vett,
de äro rätt många och goda, faderalla
och klokare skallar du aldrig har sett.
Nu ska du få höra hur sommaren vart,
hur frukter de fått utav grönaste kart.
Nu ska du få lyssna och höra, faderalla,
få lyssna och höra hur sommaren vart.
2. Där innersti Fällan bor Lasse, faderalla.
han hade en sorg som han ville få bort.
Han tyckte att löken och moroten, faderalla,
vid midsommartiden var alldeles för kort.
Han gick till Karuda och klaga sin nöd,
han trodde att leran, på livet tar död.
Karuda hon sade, att kalksalt, faderalla,
kan taga bort sorgen och lindra all nöd.
3. Och Bella planterat på våren, faderalla
och hackat vid träden varenda minut.
När Bella se'n väntade grönskan, faderalla,
var masken och tuggade, tills den var slut.
Hon stod där, hängde sin näsa matjord,
men Otto han sa ett förlösande ord;
"spring genast till Ingrid och sätt där, faderalla",
när Bella där hängde sin näsa mot jord.
4. Och Märta, hon lovade König, faderalla
"nog ska du få rödbetor, allt du vill ha,
för jag har planterat ett hekto, faderalla
och det synes växa så fort och så bra".
Men sommaren gick, det blev inte ett grand.
Hon sprang till Karuda med säcken i hand,
så König, ja König han får nog, faderalla,
de finaste rödbetor tagna från land.
5. Och Ingevald gick där och streta, faderalla
och spaden gick ned uti leran i ett
och Klara hon töjde en björntråd, faderalla,
så sängarna skulle som linor bli "rett".
Se'n drog hon upp fåror och vattnade där
och sade till Lotten; "strö dillfröna här".
Men fröna de voro hos Weibull, faderalla,
då Klara drog fåror och vattnade där.
6. När Venny klarerat sin täppa, faderalla
hon satte på "hurran" och tog sig en skvätt,
hon tänkte på skörden och skrattade, faderalla,
nu skulle väl Gottner på ärtor bli mätt.
Och hönorna gjorde små, korta besök,
av rödbetor såg hon se 'n inte en rök
och sönerna tvenne, stal ärtskidor, faderalla
och hönorna gjorde små, täta besök.
7. Hos Edwards, man har det så ledigt, faderalla,
på grävningen kattgubben gjorde ackord.
Han gick där så flitigt och kraftrade, faderalla
och tyckte, som Edvard, att jorden var hård.
Han sprätte, så Hildur så'n flit aldrig sett,
vad var det som flög genom luften i ett.
Jo, Edwards plantering, smådaliör, faderalla,
han sprätte så Hildur så 'n flit aldrig sett.
8. Vem är det, som känner var blomma, faderalla,
på Astrar, Nemesiar, aldrig tar fel?
Jo, när som a Hilma planterat, faderalla,
vill Edvard i växandet även få del.
Vår Hilma hon tvivla att blomman var rätt,
men Edvard sa; "Finaste astrar jag sett"
och plantorna blomma, som tagget, faderalla,
de finaste blommor, som Edvard har sett.
9. Hos J.O:s, man fröjdades väldigt, faderalla,
att allt uti trädgården växte så bra.
Och naftalin köpte Karuda, faderalla
och gladdes, ty sådant är präktigt att ha.
Se'n Lill-Sven hanterat den påsen en stund,
så dogo morötterna bort uti grund.
Han kasta på blommor och blader, faderalla,
när han fick hantera den påsen en stund.
10. Var morgon gick Gunhild så fajen, faderalla
till lustgården sköna, att njuta en stund.
Penseerna voro så granna, faderalla
och humlet, det vred sig till grönaste lund.
Men Erik Karl' s kossa vill hava diet,
penseer är finaste föda hon vet,
hon gick bakom Gunhild så fajen, faderalla
och tog sig ett mål av den bästa diet
11. Och Signe, Erik Oskar' s, hon har ock, faderalla
en täppa, som växte så ljusgrön och tät.
Till tävling hon genast anmälde sig, faderalla
och ställde upp prisvinster, i hemlighet.
Men se 'n när hon gick mot sitt land på besök,
var allting försvunnet, hon såg ej en lök.
Hon tog sin anmälning tillbaka, faderalla,
ty uti sin trädgård hon såg ej en lök.
12. Och Lilly, hon välvde på planer, faderalla,
om rödbetors kokning och vinterförvar.
Ty landet låg soligt och dejligt, faderalla
och nordan och östan, så sällan där tar.
En enda rödbeta i trädgårdens mitt
hon kunde upptäcka, den högsta hon sitt.
"En frörot", sa Albin till Lilly, faderalla.
Den tronade vackert i trädgårdens mitt.
13. Och Jenda, hon älskar jordgubbar, faderalla.
Hon satte ett land, som var långt och var brett.
Där frodades plantor i rader, faderalla
och Jenda, hon krafade, om än det var hett.
Hon smackte munnen och spotten den rann,
hon tänkte att Gustav ska få lite grann.
Hon kröp där och sprätte och kraftrade, faderalla
och tänkte; " 'n Gustav ska få lite grann".
14. Så blev det då äntligen blommor, faderalla
och Jenda hon skrek; "Selma, kom rar du se,
nä!" så'nt har du väl aldrig skådat, faderalla,
oändliga litrar var planta ska ge".
Så band hon ett snöre med pappremсор på
och ryckte i snöret, nå'n gång då och då.
Från diskningen sprang hon mot fönstret, faderalla
och ryckte i snöret, nå 'n gång då och då
15. Hon började räkna små kartarna, faderalla
och fann då, att antalet var summa två.
Och dessa små stackare vaktades, faderalla,
så Jenda väl aldrig från landet fick gå.
Hon satt där och virka, var natt klockan tre
och tänkte att snart fick hon nog konserve'r,
men kartarna foro med skatorna, faderalla,
ty nattvakten somnat, när klockan var tre.
16. Men ack - Akvelina, som ingen, faderalla,
kan plantor i lådor få frodigt och bra.
Hon mötte Karuda i mars månad, faderalla,
just när hon plantlådor tilllagårn sågs dra.
Ty kväve där svävar i luften i mängd,
så där böra plantorna öka i längd,
men skotten de kvävdes av kvävet, faderalla,
ty kvävet, det finns uti lagårn i mängd.

God Jul och Gott Nytt År

Café Vildanden i Västra Örträsk

Cafe't STÄNGT tills vidare p.g.a sjukdom.
Ni som funderar på glögg och julklappar
KOM IN och titta vad som finns. RING först
0932 - 30149 så att vi är hemma.

Exempel:

Glas (älg och jaktmotiv) skrattande älgar,
bältesklockor, eldklockor (armbandsur),
uppstoppade djur, marmelad och sylt, tavlor
och presentkort ID.ID.

Tack för besök och beställningar under
året. Välkommen åter när cafe' t öppnas
igen.

God jul och Gott Nytt År önskar
Ann-Gerd och Rolf.

Röda Korset Örträsk -Bjurholm vill tacka för allt
arbete Ni lagt ner för oss. Tack till alla
klädinsamlare ,klädsorterare och bössbärare.

Örträsk gamla kommun samlade in 3225 kr. + 800 kr.
i bössorna på affären och PärLAN

Från dagskassorna i Kupan skickade vi 1764 kr. till
Världens barn. Ett stort tack till Er alla.

Kupan fyller ett år till 1:a advent. Då är Ni varmt
välkomna till Kupan i Bjurholm mellan kl. 13.00 -
16.00

Vi bjuder på glögg.

Styrelsen.

FLOTTNINGSDAMMEN

Flottningsdammen söder om Örträsksjön har fått
vissa sättningar i konstruktionen,

som måste åtgärdas Länsstyrelsen har beviljat 100
000 kr till reparationer, som skall utföras under 2003.

Julebord på PärLAN i Örträsk

Lördag den 7 dec kl 13.00 och kl 16.30

Söndag den 8 dec kl 13.00 och kl 16.30

Lördag den 14 dec kl 13.00 och kl 16.30

Söndag den 15 dec kl 13.00 och kl 16.00

Vuxna 200 kr

Barn upp till 12 år 50 kr

**Bokning ring tel 0932-300 86
el. 070-270 58 28**

*Välkomna
Gunilla & Eine*

God Jul och Gott Nytt År

Julhandel hos ICA

en trappa upp

Presentartiklar
 Köksmaskiner
 Påslakanset
 Leksaker
 Skjortor
 Julpynt
 Täcken
 Husgeråd

Apoteksombud • Lotter • Bensin/
 Diesel

Örträsk Handel & Bensin

tel 0932-301 74

Br. Svenssons Mek.

Husqvarna skog &
 trädgårdsprodukter
 Service & reparationer
 Vi tar hem på beställning
 Försäljning i butik

**God jul & Gott Nytt År
 önskar Karin & Ragnvald
 Tel: 0932 - 300 40**

PUB PÅ PÄRLAN

18 januari 2003 kl 20-24

KARAOKE, HEMLIG GÄST, DANS

En garanterad topp-kväll!!!
 anmälningar till Gun, 303 88

SNYGG!
 HÅRET??

SALONG SIV

Onsdag em

Torsdag fm tel 301 20

Vecka, månad eller år

Hyr semesterlägenheter i vackra Örträsk

Nära till

- affär
- post
- lunchrestaurang
- elljusspår
- skoterled
- fiske m.m.

Ring Anita Olofsson 0932-301 13 eft. kl 18

Örträsk Fastigheter AB

Örträsk Svets & Mekaniska

0932 - 301 75

Service och reparation av
 bilar m m

Försäljning av gasol

GUNS`nANDERS, SKÖNHETEN & ODJURET
 TOMHUNNA..

kärt barn har många namn men,

GUN&ANDERS,

går bra, vi spelar allt du vill, från jazz
 till rock,
 gammalt och nytt

Visor allsång tävlingar lekar Boka i
 god tid

Gun Rehnman & Anders Östman

EVENEMANGSTIPS

Vinter-vår 2003

7-8 DEC Julbord på PÄRLAN, även 14-15 dec (se annons nedan)

11 DEC JULSHOW! med SMÅSTJÄRNOR, "Stor"stjärnor
hemlig GÄST-artist, go-fika, fiskdamm m m på
PÄRLAN

15 DEC JULGRÖT i Långsele kl. 14.00
lotterier, Tomte, underhållning med Donald Paulsson
glöm ej att ta med julklapp! ! Välkomna! !

15 DEC LUCIA I KYRKAN kl. 18.00

20 DEC SKOLAVSLUTNING i Kyrkan kl. 8.30

25 DEC JULOTTA kl. 7.00

31 DEC GOTT NYTT ÅR!

18 JAN PUB-kväll på PÄRLAN
Karaoke, underhållning och DANS

9 MARS ÖREÄLVSLOPPET ! Skidtävlingen för alla

V.10 SPORTLOVSAKTIVITETER!
Badresa, pulkåkning, korvgrillning m m

APRIL PÅSKFIRANDE!
(se kommande annonser)

Saxat ur:
I stället för en
blomma
En bok av Sven
Nordqvist & Erik
Arpi
Bonniers

Tomten vill veta
om du varit snäll i år...

...och i så fall varför.

BO I VARGTRÄSK

Trångbodda vid besök i örträskbygden?!

Vi har ett trivsamt hus med 4 sovrum,
vard.rum o kök, enkelt möblerat för
uthyrning året runt.

Boka jul, februarilov, påskvecka och sommarvistelse
redan nu hos Sigge Westerlind, tel 0935-512 34, 0932-
320 11 eller Elisabet Lycksell 0935-205 01, 070-667 84
93.

e-post elisabet.lycksell.swipnet.se

Vargträsk och Örträsk Intresseföreningar